

MOJA LJUBLJANICA

NOVICE

KULTURNI CENTER VRHNIKA
Tržaška cesta 32
ODPRTO: TO. - NED.: 10.00 - 18.00 / PON. ZAPRTO

št. 12

Odkrivanje daljne preteklosti v resničnem življenju ne spominja vedno na filme Indiana Jonesa, temveč se drobci zgodovine naših krajev pogosto izrišejo šele ob različnih gradbenih delih. Po naročilu Občine Vrhnika smo pri prenovi komunalne infrastrukture po vrhniških ulicah gradbenikom sledili arheologinje in arheologi iz podjetja Arhej d.o.o. V zadnjem letu dni smo odkrili dve lokaciji, kjer so bili ohranjeni do sedaj še neznan, a zelo pomembni ostanki rimskega Nauporta.

OSTANKI RIMSKE VRHNIKE ZNOVA PRESENEČAJO

Slika 6: Srebrnik cesarja Vespazijana (vladal med leti 69 in 79)

Pred enim letom smo na dvorišču manjše hiše na Cankarjevem trgu 1c, na območju kjer je še v srednjem veku stalo pristanišče, mitnica, gostišče ter prehod čez takratno reko Ljubljanico, naleteli na do sedaj najstarejše sledove rimske prisotnosti na območju Vrhnike (slika 1). Raziskano območje je moralo biti tudi v zgodnjem rimskem času (začetek 2. do sredine 1. st. pr. n. št.) namenjeno pristanišču v bližini naselbine, ki je segala vse do urejene brežine reke Ljubljanice. Naselbina je bila vpeta v rečni promet in trgovanje, na kar nakazujejo številne uvožene najdbe na eni, in lokalni denar Tavriskov na drugi strani (slika 2, 3). Odkrite najdbe pričajo, da so italjski trgovci v naše kraje pripeljali izdelke v glavnem z območja severne Italije – vinske amfore, fine lončene krožnike, skodelice ter kozarce, pekače in pokrove pa celo iz osrednje Italije. Te najdbe so vsaj za 100 let starejše od dosedanjih odkritij na Vrhniki. Imeli so stike s staroselskimi avtohtonimi Tavriskimi, čigar lokacija naselbine ostaja zaenkrat neznan. Nekako po sredini 1. stol. pr. n. št. je bilo raziskano območje opuščeno in kas-

neje prekrito z naplavinjskim plastmi. Ravno v čas odkritega pristanišča pa sodi tudi rimski deblak, odkrit v strugi Ljubljanice približno 200 m nižje, ki je bil raziskan poleti leta 2015.

Konec julija 2017 so pričeli s prenovi ulice Delavsko naselje in dela ulice Partizanski tabor pri gasilskem domu. Pod novodobnimi cestnimi nasutji so bile ohranjene ruševine antičnega Navporta – leseni rimski objekti s kamnitimi temelji (slika 4, 5). V notranjosti so bili tlaki iz nasutega apnenčastega gruščja. Na podoben način so si utrdili tudi dvorišča. Strehe so bile prekrite z opečnato kritino. Za enkrat še ni znano, ali so v teh objektih prebivali ali so slednji služili skladiščem, hlevom ali obrtnim delavnicam. Drobne najdbe – odlomki lončenine, steklenih predmetov in novci (slika 6) – kažejo na dlje časa trajajočo poselitev, od začetka 1. do vsaj 4. stoletja n. št. Leseni rimski objekti so stali ob glavni cesti, ki je vodila ob severnem robu Ljubljanskega barja in povezovala antično Akvilejo (današnja Aquileia v Italiji) z Emono (današnja Ljubljana). Natančen potek ceste sicer ni znan, domneva pa se, da je potekala v bližini trase današnje Tržaške ceste, mimo bencinske postaje in Gasilskega doma do Stare ceste. Med objekti sta bila odkrita tudi dva zelo slabo ohranjena žgana grobova. Od dograditve glavne ceste ob koncu Avgustove vladavine (umrl leta 14) se je rimsko naselje Navport razvijalo ob njej. Z novimi odkritji se je tako izkazalo, da Vrhnika pod svojimi nogami skriva še veliko nerešenih ugank, ki bodo morda nekoč z nadaljnjimi gradbenimi posegi privrele na plano ter omogočile vpogled v dinamično preteklost našega mesta. In prav je tako, ker si Vrhnika in Vrhnikičani to zaslužimo!

Slika 4: Rimski zid ob gasilskem domu

Slika 5: Rimska kamnita struktura vzhodno od rimskega zidu pred gasilskim domom

SEPTEMBER

JAVNA VODSTVA PO RAZSTAVI
Vsako soboto ob 11:00

GORENJE NA VRHNIKI, 15. MAJ 2017

S prostovoljnimi prispevki za razglednice pomagajte širiti razstavo po domovih in drugih prostorih druženja, hkrati pa omogočate ogled razstave tudi v drugih slovenskih krajih in mestih.

Veseli bomo Vaše podpore in donacij. Iskrena hvala!

Več informacij: www.mojaljubljana.si | info@mojaljubljana.si | 041 354 203

- prazgodovinska naselbina / prehistoric settlement
- rimska naselbina / Roman settlement
- rimsko grobišče / Roman cemetery
- rimska cesta / Roman road

Slika 1: Karta rimskega Navporta z novimi odkritji

Slika 2: Izkopavanja na Cankarjevem trgu 1c

Slika 3: Izprazen lesen zbiralnik za vodo, odkrit na Cankarjevem trgu 1c

MOJA LJUBLJANICA
MGML
HUMANISTIČNO IN UMETNIŠKO DRUŠTVO »D«
OBČANI VRHNIKE

Gorenje na Vrhniki, 15. maj 2017

15.-24. 9. 2017 Ljubljana
Razstava fotografij in citatov na plakatnih mestih TAM-TAM
Ljubljana, Trg francoske revolucije
september–december 2017 Vrhnika
Razstava fotografij in citatov na razglednicah
Lokacije: www.mojaljubljana.si

SKUPINA STIK
ZAVOD ZA PODVODNO ARHEOLOGIJU
MOJA LJUBLJANICA
MGML

Deblak na Vrhniki, projekt Navis

3. 9. 2017, 14.00–18.00
Več informacij: www.mojaljubljana.si

MOJA LJUBLJANICA
MGML
HUMANISTIČNO – UMETNIŠKO DRUŠTVO KAREL
BARJANSKI
PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA
RTV SLOVENIJA

Južna železnica
Razstava ob 160. obletnici

1.–30. 9. 2017 Borovnica
11.–17. 9. 2017 Park vojaške zgodovine Pivka
Več informacij: www.mojaljubljana.si

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJA
MOJA LJUBLJANICA
MGML

Dnevi evropske kulturne dediščine

25.–29. 9. 2017 Vrhnika
Dogodki v razstavišču Moja Ljubljana
Več informacij: www.mojaljubljana.si